

ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก

Strategic Development for Risk Governance Management
Towards Sufficiency Economic Philosophy of Office
of the Army Comptroller (OAC) Royal Thai Army

กรรช กสิวัฒน์¹

Korntach Kasiwat

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาและค้นหาข้อมูลของสภาพบริบทการบริหารความเสี่ยงเพื่อเป็นปัจจัยข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก และเพื่อสร้างยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน ใช้การแบบเจาะจง ใช้กระบวนการตรวจสอบสามเส้าวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความทำการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยคำนึงถึงบริบทและใช้การเขียนข้อความแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงภาครัฐและองค์การหรือหน่วยงานภาครัฐใช้มาตรฐานการบริหารความเสี่ยงตามสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ตามเกณฑ์มาตรฐาน COSO ดังนั้น หากนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ก็จะต้องมีความสอดคล้องหรือพัฒนาให้เข้ามาตรฐานการบริหารความเสี่ยงของ COSO นี้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม องค์การภาครัฐยังต้องมีการกิกในการดำเนินการตามโมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ของยุทธศาสตร์ชาติ Thailand 4.0 ทางด้านปฏิบัติ คือ การเปลี่ยน Mindset คือ การต้องเปลี่ยนการดำรงชีวิต การต้องเปลี่ยนหรือปฏิวัติสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ คือ New Skillset และ New Toolset และสุดท้ายต้องปฏิรูปตนเอง คือ ทางวัฒนธรรมการทำงาน คือ New Behaviorset ตามมาตรฐาน COSO แผนบริหารความเสี่ยง ของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมของการจัดทำขึ้นด้วยคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง มีขั้นตอนการดำเนินงาน โดยมี

Received: 2023-01-04 Revised: 2023-03-11 Accepted: 2023-05-20

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Politics and Governance College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: nawaphorn1818@gmail.com

วัตถุประสงค์มุ่งหวังให้บรรลุเป้าหมายของแผนงาน โครงการสำคัญให้ครอบคลุมธรรมาภิบาลความเสี่ยง 10 หลัก และให้การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการหนึ่งของการประเมินผลปฏิบัติราชการ

คำสำคัญ (Keywords): ยุทธศาสตร์; การบริหารความเสี่ยง; ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This academic work aims to study and search for information on the context of risk management to be a factor in risk management strategic proposals according to the Sufficiency Economy Philosophy of the Office of the Permanent Secretary of the Royal Thai Army. and to create a risk management strategy based on the Sufficiency Economy Philosophy of the Office of the Permanent Secretary of the Army It is qualitative research using document analysis and in-depth interviews. From 18 people directly involved who were key informants using purposive sampling. The triangular examination process was used to analyze the data by interpreting it to generate inductive conclusions. obtained from documents and interviews It considers the context and uses descriptive text writing. The results showed that the risk management of government sectors and organizations or government agencies use the risk management standards of the Office of the Public Sector Development Commission (OCSC) and the COSO standard. Therefore, if the sufficiency economy philosophy is applied, it Must be consistent or developed to meet this COSO risk management standard as well. However, government organizations still have a mission to implement the model to drive Thailand towards stability. prosperous and sustainable of the national strategy Thailand 4.0 in practice is to change the mindset is to change the way of life The need to change or revolutionize a new learning culture is New Skillset and New Toolset, and finally, self-reformation is the work culture, which is New Behavior set according to COSO standards. of the Office of the Permanent Secretary for Defense of preparation with the Risk Management Sub-Committee There is an operating procedure with the aim of achieving the goals of the work plan Important projects cover 10 principles of good governance and risk management is one of the processes for assessing government performance.

Keywords: Strategy; Risk Management; Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ (Introduction)

ความเป็นมาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นแนวคิดและปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเป็นต้นปณิธานของพระองค์ในการสร้างประโยชน์สุข

แก่ประชาชนภายใต้การปกครองของพระองค์นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 จากพระปฐมบรมราชโองการในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระองค์ท่านที่ว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” นับจากนั้นโดยตลอดมานานกว่า 30 ปี พระราชดำรัสนี้ของพระองค์ก็เป็นการแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาตลอด แนวคิดของพระองค์ท่านได้ผ่านการแสดงพระราชดำริที่ทรงพระราชทานแก่นิสิตในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ.2517 และต่อมาทรงพระราชทานแก่คณะผู้แทนสมาคม องค์การ เกี่ยวกับศาสนา ครู นักเรียน โรงเรียนต่างๆ นักศึกษามหาวิทยาลัย ในโอกาสเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2517 และในอีกหลายวาระโอกาสที่เห็นได้ชัดตั้งแต่เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและภายหลังวิกฤติการณ์เริ่มคลี่คลายพระองค์ท่านทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขปัญหามาให้สังคมไทยรอดพ้นวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

จากข้างต้นเมื่อพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงพระราชทานแก่นิสิตในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 นั้น และต่อมาทรงพระราชทานแก่คณะผู้แทนสมาคม องค์การเกี่ยวกับศาสนา ครู นักเรียน โรงเรียนต่างๆ นักศึกษามหาวิทยาลัย ในโอกาสเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2517 และในอีกหลายวาระโอกาส (อภิชัย พันธเสน, 2550) ได้ถูกนำมาเผยแพร่อย่างเป็นระบบจริงจัง โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พร้อมมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ทำหน้าที่ส่งเสริมและเชื่อมประสานให้ภาคส่วนต่างๆ ในสังคมไทยและกลุ่มองค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชนนำไปใช้ แต่ยังมีค่อนข้างจำกัด การเป็นรูปธรรมเพื่อใช้ในการปฏิบัติ นั้น คือ ความเข้าใจจริงและการสังเคราะห์ความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์แม้กระทั่งที่เกี่ยวข้องกับประเด็น การศึกษาของงานวิจัยนี้ คือ บริหารความเสี่ยงก็ยังถูกนำไปใช้เน้นในทางวิชาการบัญชี ทั้งที่ศึกษาลุ่มลึกแล้ว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เน้นย้ำถึงความพอประมาณและมีเหตุผล หรือการทำให้ดีที่สุด ด้วยการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม (Optimization Through Proper Risk Management) ปรับใช้กับงานวิจัยนี้จาก อภิชัย พันธเสน (2550) วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร (2560)

ยิ่งไปกว่านั้น สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพ จากเอกสารผลการดำเนินการตามเกณฑ์ประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 ซึ่งความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ คือ การบริหารความเสี่ยงจะอยู่ในหมวด 2 การวางแผนยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอยู่ในข้อที่ 2.2.3 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบ และมีแผนและแนวทางที่รองรับความเสี่ยงผลกระทบก็ตาม แต่มุ่งเน้นที่ความเสี่ยงทางด้านการรุกร้าอธิปไตยและแผนงาน แนวทางที่รองรับความเสี่ยง คือ แผนเผชิญเหตุ และแผนป้องกันประเทศสำคัญ โดยพิจารณาอย่างไม่กว้างไกลในความเสี่ยงอื่นๆ ที่เป็น Global Risk ที่สำคัญ ที่อาจส่งผลกระทบต่อแผนและเป้าประสงค์ของหน่วยงานตามที่ระบุไว้ในวิสัยทัศน์และนำไปสู่การจัดทำแผนงานหรือแนวทางที่รองรับความเสี่ยงต่อไป โดยเฉพาะผลกระทบที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมของประเทศมากกว่าหน่วยงานตนเอง ซึ่งยังไม่มี การดำเนินการ นอกจากนี้ จากค่าผลการประเมินของการตรวจจากผู้ตรวจประเมินสถานะของหน่วยงาน ภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 ทั้งปี พ.ศ. 2563 ก็ยังได้เกณฑ์ที่ยังไม่สามารถผ่านขั้นพื้นฐานของ PMQA 4.0 ในหมวดนี้ด้วยได้คะแนนผลการประเมินค่าเฉลี่ยในหมวดนี้ 361.11 จากการวางแผนผลการ ประเมินตนเอง 430.56 และเมื่อรวมทุก 7 หมวดของคะแนน PMQA 4.0 (*100) แล้วได้เพียง 2.86 และคะแนนรวม 357.15 คะแนน ตั้งแต่หมวด 1 การนำองค์การ หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมวด 4 การวัดวิเคราะห์ และ จัดการความรู้ หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และหมวด 7 การ บรรลุผลลัพธ์การดำเนินการ สำหรับ ปี พ.ศ. 2564 ถือได้ว่าดีขึ้นกว่าเดิมสำหรับหมวด 2 ที่เกี่ยวข้องกับ ยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงของงานวิจัยนี้ที่มุ่งศึกษา คือ ได้ผลการประเมินจากผู้ตรวจ 378.47 จากการประเมินเอง 500 คะแนน โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยง ผลกระทบ มีแผน แนวทางที่ รองรับความเสี่ยงและผลกระทบในข้อ 2.2.3 ก็ยังไม่ผ่าน โดยไม่มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง การกำหนด เป้าหมาย หรือตัวชี้วัด และแนวทางจัดการกับผลกระทบดังกล่าว คือ การกล่าวอธิปไตย แผนเผชิญเหตุ และแผนป้องกันพัฒนาประเทศอย่างไร ดังนั้น จึงควรมีแผนงานรับมือกับความเสี่ยง เช่น แผนพิทักษ์ พื้นที่ส่วนหลังเพื่อช่วยเหลือประชาชนและผู้อพยพ ตลอดจนจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดน เป็นตัวอย่าง เป็นต้น สำหรับคะแนนรวมของ 7 หมวดดังกล่าวข้างต้นของ PMQA 4.0 ถือว่าดีขึ้น คือ ผลการ ประเมินจากผู้ตรวจ 380.82 คะแนน และ 3.05 ซึ่งก็ยังไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นต่ำอีกเช่นกัน

จากข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมด เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กับผู้บริหารระดับสูงก็ได้ให้แนวคิด และเสนอแนะให้ผู้วิจัยทำการศึกษหาทางสร้างแนวคิดสร้างยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยงเพื่อให้ บรรลุผลสำเร็จในการจะผ่านเกณฑ์ประเมินขั้นพื้นฐานของ PMQA 4.0 ซึ่งก็ยอมรับว่ายังไม่มีแผนงาน และแนวทางที่รองรับยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน นอกจากนี้ เมื่อผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรนำมาใช้เป็นแผนงานและแนวทางสร้างยุทธศาสตร์บริหารความเสี่ยง ผู้บริหารระดับสูงหลายท่านของสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบกที่เห็นด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึง เห็นคุณค่าของการศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ นำมาปรับใช้ให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกองทัพบก องค์การภาครัฐที่สำคัญของชาติมีพันธกิจต่อการ ป้องกันอธิปไตยของชาติ การรักษาความมั่นคงภายใน พิทักษ์ และเงินทุนสามสถาบันของชาติและ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศ ตลอดจนการช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น ให้ เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น และศรัทธาของประชาชนต่อไปอีกด้วย

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นแนวคิดและปรัชญาที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสแนะแนวทางการดำเนินชีวิต แก่พสกนิกรชาวไทยมาตลอดรัชสมัยของท่าน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ซึ่งสอดคล้องกับพระปฐมราช โองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระองค์ท่านที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อ

ประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” โดยแนวคิดนี้มาปรากฏชัดเมื่อเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งพระองค์ท่านทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อหาทางรอดให้สังคมไทยจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมในการจะช่วยให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พระองค์ท่านทรงผ่านแนวคิดนี้เป็นพระราชดำริไปหลายวโรกาส ตัวอย่างเช่น พืธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2517 จึงขออัญเชิญมา ณ ที่นี้ ดังนี้ (อภิชัย พันธเสน, 2550)

อำพล เสนาณรงค์ (2559) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นปรัชญาหรือแนวปฏิบัติที่ปรารถนาจะให้รากแก้วในสังคมได้ยึดเป็นแนวดำรงชีวิตเพื่อความอยู่ดีกินดี ด้วยองค์ประกอบสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงมีด้วยกัน 7 ข้อ คือ พึ่งพาตนเอง พอประมาณ เติบสายกลาง มีภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล เป็นคนดี และรู้จักสามัคคี ที่ต้องให้ความสำคัญกับหลักสำคัญทั้ง 7 ข้อ เหมาะสมกับคนทุกกลุ่มทุกอาชีพ สามารถน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุดและเกิดประโยชน์เท่าที่จะเป็นไปได้

อย่างไรก็ตาม จากการแสดงแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาข้างต้น เพื่อให้เกิดความเด่นชัดและถูกต้องทางการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงขอนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากมูลนิธิชัยพัฒนามาสรุปเป็นการปิดท้ายแนวคิดดังกล่าว ซึ่งทางมูลนิธิชัยพัฒนาใช้คำว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระพุทธธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท

การทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อนี้ผู้วิจัยนำมาแสดงให้เห็นด้วยเหตุผลต้องการให้เกิดการยอมรับว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้ประโยชน์กับงานวิจัยนี้ได้เป็นอย่างดี และมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย คือ พุทธศาสนา ซึ่งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็ได้นำมาเป็นแนวปฏิบัติ อีกทั้งต้องการให้เห็นความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการนำไปใช้ปฏิบัติได้และเกิดมรรคผลมาแล้วอย่างดีตั้งแต่พุทธกาล ซึ่งมีการบัญญัติไว้ในพระวินัยปิฎกของพระพุทธศาสนาเถรวาท และในเรื่องนี้ก็มีงานวิจัยศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ คือ ชาตรี ชุมเสน (2558)

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจพอเพียงในพระวินัยปิฎกปรากฏอยู่ในพระพุทธศาสนาเถรวาท ดังนี้

หลักนิสสัย 4 และสันโดษ

ดังปรากฏในคัมภีร์วินัยปิฎก มหาวรรคว่า (วิ.ม. (ไทย) 4/73/101-102)

1) บรรพชาอาศัยโภชนะ คือ คำข้าวที่พึงได้ด้วยปลีแข้งนั้นจนตลอดชีวิต เธอพึงอดสาหะในโภชนะ อติเรกลาภ คือ สังฆภัต อุทเทสภัต นิมนตณภัต

2) บรรพชูปาอาศัยผ้าบังสกุล เธอพึงอดสาหะในผ้าบังสกุลนั้นตลอดชีวิต อติเรกลาภคือ ผ้าเปลือกไม้ ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้าขนสัตว์ ผ้าปาน ผ้าเจือกัน

3) บรรพบุรุษอาศัยในเสนาสนะ คือ โคนไม้ เธอจึงทำอุตสาหะในเสนาสนะ คือ โคนไม้ นั้นตลอดชีวิต ดิเรกกลาก คือ วิหารเรือนมุงแถบเดียวย ปราสาท เรือนโล้น ถ้ำ

4) บรรพบุรุษอาศัยในน้ำ คือ น้ำมูตรเน่า เธอจึงอุตสาหะ ในน้ำ คือ น้ำมูตรเน่า นั้นตลอดชีวิต ดิเรกกลาก คือ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย

การจัดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

การจัดระดับความเสี่ยง หมายถึง การนำผลการประเมินความเสี่ยงประมวลเข้าด้วยกัน
แผนผังประเมินความเสี่ยง

ระดับโอกาส (ความเป็นไปได้)

Risk Assessment Matrix			ต่ำมาก/ น้อยมาก	ต่ำ/ น้อย	ปาน กลาง	สูง/ บ่อย	สูงมาก/ บ่อย มาก
			1	2	3	4	5
ผลกระทบ บ (ความ รุนแรง)	สูงมาก/หายนระ	5	5	10	15	20	25
	สูง/วิกฤต	4	4	8	12	16	20
	ปานกลาง	3	3	6	9	12	15
	ต่ำ/น้อย	2	2	4	6	8	10
	ไม่สำคัญ/น้อยมาก	1	1	2	3	4	5

เกณฑ์ในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
ต่ำ	1 - 3	ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยงที่ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่ม
ปานกลาง	4 - 9	ระดับที่พอยอมรับได้แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
สูง	10 - 16	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
สูงมาก	17 - 25	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

แนวคิดเทคนิคเดลฟายแนวทฤษฎีตามพื้นที่ หรือ GDM

เป็นการรวมแ่งมุมของทฤษฎีตามพื้นที่เข้ากับวิธี Delphi ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารแบบกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและวิธีการใช้รอบเพื่อจะบรรลุนั้นตามติ คุณลักษณะสำคัญของ GDM คือ การใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎีตามพื้นที่ เป็นการวางรากฐานดำเนินการเพื่อการรวบรวมข้อมูลฉันทามติแต่ละรอบ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงต้องสร้างชุดของประเภทที่เป็นพื้นฐานทฤษฎีและสภาพการณ์ของพื้นที่ที่จะศึกษาไปพร้อมกัน เพื่อเห็นการจัดเตรียมภาพรวมของอนาคตทั้งวิธีเดลฟายและทฤษฎีวางรากฐาน ซึ่งฟังทฤษฎีตามพื้นที่ ซึ่งจะชี้แจงที่มาขององค์ประกอบการสร้างรูปแบบปัจจัยพึงประสงค์ต่าง ๆ ที่ก่อตัวเป็น GDM ได้ชัดเจนและมีเหตุผลด้วยตรรกะทางวิชาการ และการวิจัยพื้นที่

โดยสรุป เห็นได้จากข้างต้นผู้วิจัยนำแนวคิดเทคนิคเดลฟายแนวทฤษฎีตามพื้นที่เชิงประยุกต์และเกณฑ์ตามเมอร์รีย์และแฮมมอนส์ เกณฑ์การเลือกคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ไอวีย์และไอวีย์ (Ivey & Ivey, 2008) รวมถึงจำนวนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามธามิส แมคมิลแลน และการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงระดับฉันทามติตามเทคนิคเดลฟายมาทำการวิจัยเรื่องนี้ รวมทั้งการทำให้เกิดมรรคผลของการได้ประโยชน์จากข้อมูล ซึ่งเทคนิคเดลฟายนี้สามารถนำเสนอข้อมูลจากปัจจัยพึงประสงค์ที่ไม่เพียงแต่เป็นข้อความแต่เป็นร่างข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ และนำเสนอการพิจารณาสร้างรูปแบบยุทธศาสตร์ด้วยการกำหนดคำสำคัญ หรือ Keywords ซึ่งต่างจากการใช้ในเชิงวิชาการทั่วไป แต่เป็นคำที่แสดงผลลัพธ์ ได้ขยายเป็นข้อความต่อเนื่องออกไปได้อีก และนำเสนอการสร้างคำสำคัญเชิงวิชาการหรือคำผลลัพธ์ต่อไปได้

บทสรุป

การบริหารความเสี่ยงภาครัฐและองค์การหรือหน่วยงานภาครัฐใช้มาตรฐานการบริหารความเสี่ยงตามสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ตามเกณฑ์มาตรฐาน COSO ดังนั้น หากนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ก็จะต้องมีความสอดคล้องหรือพัฒนาให้เข้ามาตรฐานการบริหารความเสี่ยงของ COSO นี้ด้วย แต่อย่างไรก็ตามองค์การภาครัฐยังต้องมีการกิจในการดำเนินการตามโมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ของยุทธศาสตร์ชาติ Thailand 4.0 ทางด้านปฏิบัติ คือ การเปลี่ยน Mindset คือ การต้องเปลี่ยนการดำรงชีวิต การต้องเปลี่ยนหรือปฏิบัติสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ คือ New Skillset และ New Toolset และสุดท้ายต้องปฏิรูปตนเอง คือ ทางวัฒนธรรมการทำงาน คือ New Behaviorset

ตามมาตรฐาน COSO แผนบริหารความเสี่ยง ของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ของการจัดทำขึ้นด้วยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง มีขั้นตอนการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งหวังให้บรรลุเป้าหมายของแผนงาน โครงการสำคัญให้ครอบคลุมธรรมาภิบาลความเสี่ยง 10 หลัก และให้การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการหนึ่งของการประเมินผลปฏิบัติราชการด้วย โดยมีแนวทาง ดังนี้

- 1) ประเด็นการบริหารความเสี่ยง มี 4 ประเด็น คือ

1.1) ความเสี่ยงโดยทั่วไป หมายถึง เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นในอนาคต และอาจมีผลในด้านลบที่ไม่ต้องการการตัดสินใจใดๆ โดยไม่มีข้อมูลหรือการวางแผน จึงเป็นการตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสียหายและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ โดยในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงนั้นจะมุ่งเน้นแผนงานหรือโครงการที่สำคัญ ซึ่งผลสำเร็จของแผนงานหรือโครงการมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์

1.2) ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ใดๆ ที่อาจเกิดภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายของแผนงานหรือโครงการที่สำคัญในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ตามที่ระบุในแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ

1.3) ลักษณะของความเสี่ยง ความเสี่ยงนั้นสามารถแยกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.3.1) ปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง

1.3.2) เหตุการณ์เสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือนโยบาย

1.3.3) ผลกระทบของความเสี่ยง คือ ความรุนแรงของความเสียหายที่น่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์เสี่ยง

1.4) ระบบบริหารความเสี่ยง เป็นระบบการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้ง กระบวนการการดำเนินการต่างๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ ระดับของความเสียหายและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ตามแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรศึกษายุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารความเสี่ยงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชาติรี ชุมเสน. (2558). การศึกษาทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดในพระสุตตันตปิฎกของ
พระพุทธศาสนาเถรวาท. วารสารมหาจุฬาลงกรณ. 5(2), 63-78.
- วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. (2560). สื่อนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน การพัฒนาเศรษฐกิจไทยตามแนว
พระราชดำริของรัชกาลที่ 9. กรุงเทพฯ: วศิระ.
- อภิชัย พันธเสน. (2550). สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อภิชัย พันธเสน. (2558). พุทธเศรษฐศาสตร์ : วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับ
เศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.